

Neumann János Egyetem
Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és
Szervezéstudományok Doktori Iskola

Az akkreditációs létesítési eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2023. június 30-i ülésén hozott 2023/6/XVIII. sz. határozat
melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. Fejlesztendő területek.....	4
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	7
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	7
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	8
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	10
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	10
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	11
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	13
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	14
ESG 1.5 Oktatók	18
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	18
ESG 1.7 Információkezelés.....	20
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	22
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	23
III. Látogató Bizottság.....	23
IV. Mellékletek	25
IV.1. Feladatmeghatározás	25
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	25

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Neumann János Egyetemen létesítendő Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (D254) által készített létesítési dokumentáció és önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online lefolytatott interjúk alapján megállapítja, hogy a Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamatainak többségére kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek. Tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai – létesítési eljárás okán – gyakorlatban még nem értékelhetők, dokumentum és terv szintjén rendszeresek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje részben megfelelő, iránya részben illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra kiváló háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

A komolyabb hiányosságok felsorolása az I.2 fejezetben található; az ezeknek a pótlására tett intézkedéseket a MAB a következő akkreditációs eljárás során vizsgálni fogja.

A Bizottság javaslata: *a Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola létesítése támogatható és öt évre akkreditálható.*

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte a létesítési koncepcióból azon – jelenleg terv szintű – gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- Az egyetemi Doktori Szabályzat részletesen rögzíti a másik doktori képzésből történő hallgatói átvétel szabályait.
- A DI Működési Szabályzata részletes iránymutatást ad a témakiírásra vonatkozóan (terjedelemi és tartalmi elemek tekintetében).
- Az egyetemi Doktori Szabályzat a képzési-kutatási szakaszban félévenkénti beszámolást ír elő a hallgatóknak, minden félévhez részletesen bemutatott fókusz-téma került rögzítésre (szakirodalom, modellezés és módszertan, eredmények, következtetések). A fókusz témák feldolgozására interaktív műhelymunka keretében lesz lehetőségük a doktoranduszoknak.
- A DI Működési Szabályzatában részletes kidolgozott sablonokat biztosít a disszertációhoz és tézisfüzethez.

I.2. Fejlesztendő területek

A Bizottság az alábbi ESG-sztenderdek tekintetében fogalmaz meg fejlesztendő és javítandó területeket. A következő akkreditációs eljárás során áttekintésre és értékelésre kerül, hogy a DI a kijelölt fejlesztési megállapításokra hogyan reagált, milyen konkrét intézkedéseket hajtott végre.

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- Szükséges mind egyetemi szinten, mind DI szinten a belső szabályzatok (SZMR, Neumann János Egyetem Doktori Szabályzat, a DI Működési Szabályzata) tartalmi összhangjának megteremtése. A Neumann János Egyetem (NJE) Doktori Szabályzata, valamint a létesítendő DI Működési Szabályzata több esetben ugyanazt a helyzetet eltérően szabályozza. Mivel az egyetem egyik stratégiai célja további doktori iskolák létesítése, szükséges a DI Működési Szabályzatát a NJE Doktori Szabályzatához igazítani.
- Szükséges a Doktori Szabályzatban foglaltak következetes végrehajtása. A Doktori Szabályzat alapján például a DI törzstagja olyan teljes munkaidejű kutató, tudományos tanácsadó / kutatóprofesszor (MTA doktora), aki a DI létesítése évében

a 66. életévét még nem tölti be. Esetünkben az egyik alapító törzstag ennek a feltételnek nem felel meg.

- A Működési Szabályzatban szükséges a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok és felelőségek egyértelműsítése, különösen a DI vezetőjének és titkárának vonatkozásában.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok területén:

- A Képzési Program mintatanterv táblázatában egyértelműen rögzítsék a féléves/éves beszámolási feladatokat, valamint a kutatási tevékenységgel szerezhető krediteket is.
- A tantárgyi tematikákon az óraszámokat is adja meg a DI.
- A három alprogram közötti átjárhatóságot is szabályozzák.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területén:

- A DI rögzítse szabályzati szinten, hogy az eltérő tudományterületeken végzett felvételizőknek előírt „*egyedi elbírálású különbözeti vizsga*” alatt pontosan mit ért (eljárásrend, követelmények, értékelés területekre mindenképp kitérve).
- A DI Képzési Programját igazítsa az Nftv. végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV.9.) Korm. rendelet 54. § (3) bekezdéséhez, miszerint a komplex vizsgához nem rendel kreditet. A DI ugyanitt javítsa az egyéni felkészülőkre vonatkozó felvételi szabályozást is: az egyéni felkészülők hallgatói jogviszonya a komplex vizsga teljesítését követően jön létre.
- A DI biztosítson a komplex vizsga elméleti részére való felkészüléshez szakirodalmi jegyzéket (legyen nyilvános a DI honlapján).
- A DI törölje Működési Szabályzatából az alábbi: egyéni felkészülő részére nem állít ki abszolutóriumot. Abszolutórium nélkül ugyanis nem nyújtható be értekezés nyilvános védésre.
- A DI tisztázza a különböző szabályzóban rögzített beszámolási kötelezettségek rendszerét (ld. ESG 1.4 fejezet), a teljesítések igazolási folyamatát, és amennyiben valamelyikhez kreditet rendel, az egyértelműen kerüljön rögzítésre a Képzési Programban és azon belül a mintatantervben is. Mindenképp javasolt a DI-nek, a dokumentumok szintjén, egységes terminológiát használni ezekre a beszámolási formákra, mely megkönnyíti a beazonosítást.
- *Egyetemi szinten javítandó*
 - Az egyetemi Doktori Szabályzatban kerüljön tisztázásra a hallgatóktól elvárt előrehaladási terv formája és annak jóváhagyási folyamata. Jelenleg a szabályzat kétféleképpen rögzíti ennek részleteit (ld. ESG 1.4 fejezet).

- A DI az egyetemi Doktori Szabályzatban, valamint a Működési Szabályzatában rögzített nyelvvizsga-követelmények ellentmondásos szabályait oldja fel (ld. ESG 1.4 fejezet).
- Az egyetemi Doktori Szabályzatában, valamint a Hallgatói Követelményrendszerben a fokozatszerzési eljárási díj érintetti körének pontos definiálása szükséges, az Nftv-hez igazodva (ld. ESG 1.4 fejezet).
- Az egyetemi Doktori Szabályzathoz vegyék ki a régi típusú doktori képzés vizsgaelemét: a szigorlatot és annak beszámítását a fokozat minősítésébe.
- Az egyetemi Doktori Szabályzatban és/vagy a DI Működési Szabályzatában: a kiadott fokozat értékének biztosítása érdekében, a publikációs követelmények alapjául – a DI tudományágának megfelelően – fontos, hogy az MTA IX. osztály, Gazdaságtudományi Doktori Bizottság folyóiratlistája kerüljön rögzítésre (a Működési Szabályzat jelenleg rögzíti az MTA IV. Agrártudományok Osztályt is). Javasolt, hogy a publikációs követelmények értékelésénél a IX. osztály és a Scimago releváns témájú folyóiratai legyenek mérvadóak. A folyóiratlistától történő esetleges eltéréseket (pl. golden access, az MTA Gazdálkodástudományi Bizottság listáján nem szereplő folyóiratok, kiadók) egyértelműen szabályozzák. A folyóiratok és a könyvfejezetekkel történő kiváltás szabályai nem ismertek, azokat egyértelműen rögzítsék.
- Fokozat odaítéléséről kizárólag az egyetemi doktori tanács dönthet. A szabályzat jelenleg kétféle, ellentmondó szabályozást tartalmaz: vegyék ki a szabályzathoz azt a szövegrészt, ami tévesen a DI Tanácsa jogkörébe delegálja a feladatot.

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- Szükséges a törzstagok és a témavezetők esetében a bemeneti feltételeket egyértelműen meghatározni a DI belső szabályzataiban. Szükséges annak meghatározása, hogy a DI mit tekint aktív kutatói tevékenységnek. Ez alapján a törzstagok, témavezetők esetében az aktív kutatói tevékenység és a bemeneti feltételek meglétének rendszeres, akár évenkénti, vagy kétévenkénti monitorozása szükséges.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- Szükséges a minőségcélok rendszeres, felméréseken, helyzetértékeléseken alapuló megfogalmazása. Megfontolandó a célokhoz, az egyszerű indikátorok mellett, akár komplexebb mutatószámok hozzárendelése, az indikátorok rendszeres mérése és értékelése.

- A DI a Minőségbiztosítási Szabályzat Eljárásrendjében és a Minőségbiztosítási tervében megfogalmazta minőségcéljait (5. melléklet), valamint néhány mutatószámot (6. melléklet). Azonban kérdéses, hogy 1/ a minőségcélok valóban minőségcélok-e, 2/ a minőségcélok hogyan illeszkednek a DI stratégiájához, 3/ a mutatószámok mennyiben alkalmasak a célérés mérésére. Szükséges tehát a mellékletekben definiált feladatok mellett: minőségcélok, valamint a minőségcélokhoz igazodó mutatószámok és célértékek meghatározása is.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DIT működésének transzparenciájára a DI fordítson majd figyelmet a honlapján (pl. ülések dátuma, határozatok nyilvánosságra hozatala), ügyelve arra, hogy a DIT-be majdan delegált érdekképviselő személye is nyilvános információ legyen a hallgatóknak.
- A DI honlapján tegyen majd közzé információt a komplex vizsga követelményeiről (tételsorok, szakirodalmi lista) és a fokozatszerzési eljárásról.
- A DI nyilvános eseményeire szóló meghívóknak alakítson ki helyet a honlapján (pl. komplex vizsga, műhelyvita és nyilvános védések meghívói).
- A DI a fogadóórákról, ügyfélfogadási rendről tegyen majd ki tájékoztatást a honlapjára (pl. Kapcsolat menüpont alatt).

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A Neumann János Egyetem Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskolája egy újonnan létrehozandó doktori iskola. Az Egyetem Gazdaságtudományi Karához kapcsolódik, de szervezetileg az egyetem legfelsőbb fórumaihoz (Szenátusához) kötődik. A DI szervezete a Neumann János Egyetemen megalakult és a Szenátus alá rendelt Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) felügyelete alatt tevékenykedik. A DI döntéshozó testülete a Doktori Iskola Tanácsa (DIT). Miután az intézményben nem működik több doktori iskola itt tulajdonképpen jelenleg formális a szétválasztás.

A DI beiskolázási bázisát az intézményben működő mesterszakokra alapozza, amelyek a benyújtott létesítési dokumentáció alapján a következők: Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterképzési szak, Master of Business Administration (MBA) szak, Vidékfejlesztési agrármérnöki mesterképzési szak. A honlapon a lista – az eljárás ideje alatt

- tovább bővült a Regionális és Környezeti Gazdaságtan mesterképzési szakkal. A jelenlegi hallgatói létszámokat tekintve azonban indokolt ennél szélesebb merítésben, pl. külföldi hallgatók bevonásában is gondolkodni. Az alapítandó DI három alprogramban kívánja a PhD-szintű oktatást és kutatást szervezni, így Bioökonómia és fenntarthatóság, a Gazdálkodási és vállalati digitalizáció és a Pénzügyek és pénzügyi digitalizáció alprogramok indítását tervezi. A három program egyidejű indítására az oktatói erőforrások biztosítottak, kérdés, hogy a jelentkezők száma lehetővé teszi-e majd mindhárom elindulását. Itt komoly toborzási és marketing munkára lesz szükség. Az első évben 5-10 fő indulólétszámban gondolkodnak, amit max. 30 főre kívánnak a későbbiekben növelni.

A DI-nek 10 törzstagja van, közülük 7 fő egyetemi tanár, 3 fő egyetemi docens. A törzstagok Magyarországon működő más doktori iskolák témavezetői és oktatói is, így rendelkeznek azokkal a tapasztalatokkal és tudományos teljesítménnyel, melyek biztosítani tudják a létesítendő DI magas szintű kutatási tevékenységét. Ugyanakkor leterhelésük nagy, így ajánlható, hogy a közeljövőben csökkentsék más doktori iskolákban való aktivitásukat. Az erre való szándékot az interjúk során szóban meg is erősítették.

A társadalomtudományok tudományterületen, ezen belül a gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományágban jelenleg a MAB által minősített formában 14 doktori iskola működik.

Általánosságban az önértékelési dokumentumról elmondható, hogy a DI több ESG-sztenderdet nem érzett relevánsnak kifejtésre (ESG 1.4 és 1.5), arra hivatkozva, hogy még nem kezdte meg a működést. Az önértékelés funkciója – akkreditációs oldalról – elsősorban az, hogy a Bizottság átfogó képet kapjon a DI terveiről, tervezett tevékenységeiről, Ezek bemutatását segítették a sablonban rögzített kérdéskörök is.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő”*.

Egyértelműen megállapítható, hogy a Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola törzstagjai:

Bárczi Judit egyetemi docens,

Dávid Lóránt Dénes egyetemi tanár,

Illés Bálint Csaba egyetemi tanár,

Magda Róbert egyetemi tanár,

Oláh Judit egyetemi tanár,

Pataki László Zsolt egyetemi docens,

Popp József egyetemi tanár,

Törőné Dunay Anna egyetemi tanár,

Vajna Istvánné Tangl Anita egyetemi docens,

Zéman Zoltán egyetemi tanár

a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak. A Bizottság megjegyzi, hogy a törzstagok jelentős részben szakmai előmenetelüket és a magas értékelést a golden access, az MTA Gazdálkodástudományi Bizottság listáján nem szereplő folyóiratokban történt publikációkkal érték el. A Bizottság javasolja, hogy a DI ezen a gyakorlaton változtasson, erre az interjúk során a Bizottság szóbeli megerősítést kapott, amit a később megküldött ún. Fehér Könyv tartalma is alátámasztott.

A DI rendelkezik a megfelelő számú törzstaggal (sőt a minimális hét helyett tíz fővel tervezi az indulást), közülük három habilitált egyetemi docens, ami szintén rendben van. A DI vezetője Oláh Judit az MTA doktori címmel rendelkezik, Popp József pedig az MTA levelező tagja. Ugyanakkor a törzstagok közül négy személy eddigi kutatási területe és besorolása szerint nem a közgazdaság/gazdaságtudományok, hanem az agrárközgazdaságtan témájában található. Ez igaz Oláh Judit DI-vezetőre, Popp Józsefre, Pataki Lászlóra is, Dávid Lóránt pedig a társadalomföldrajz területén kutató. Zéman Zoltán és Bárczi Judit, Vajna Istvánné Tangl Anita a pénzügy, Törőné Dunay Anna, Illés Bálint Csaba, Magda Róbert pedig a menedzsment, illetve a közgazdaságtan területét jelölte meg fő kutatási irányának. Nem látszik viszont, hogy az DI-alprogramok között szereplő Gazdálkodási és vállalati digitalizáció témakörében ki(k) a kompetens törzstag(ok).

A DI vezetője Prof. Dr. Oláh Judit az MTA doktora, agrárközgazdász, 313 tudományos folyóiratcikk szerzője, tudományos közleményeinek száma: 457, Független idézeteinek száma 4492, Hirsch indexe: 33. Eddig fokozatot szerzett, azaz végzett doktoranduszainak száma: 7,5 fő. Jelenleg 5 doktorandusz témavezetője. Összességében megfelelő a tudományos tevékenysége és alkalmassá teszi a DI vezetésére. Azonban túl nagyszámú publikációja van:

csak 2022-ben pl. 55 tétel szerepel az MTMT-ben, ami nagyfokú terhelést és munkaintenzitást mutat. Kérdéses, hogy ilyen számú publikációk esetében, mi és mennyi lehet az egyéni hozzáadott érték.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a DI-re bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

Az NJE képzési palettáján a doktori képzés új elem. A DI létesítése – mint az egyetem egyik stratégiai célja – érdekében az egyetem módosította az SZMSZ I. kötetét 2022. szeptember 22-én. A 26./A § alapján a jövőbeni doktori iskolák működésének felügyeletét az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) látja el, a doktori iskolák felett közvetlenül a rektor általános utasítási joggal rendelkezik. Beiktatásra került továbbá az 58./A §, amely az EDHT összetételét és feladatait tartalmazza.

Az egyetem kidolgozta doktori szabályzatát, a DI pedig működési szabályzatát is. A két szabályzat több ellentmondást tartalmaz. Például az egyetemi doktori szabályzat alapján a DI vezetője: olyan – a működés során 70, a DI létesítésének időpontjában 66 éven aluli – tőzstag egyetemi tanár, aki felelős az iskola tudományos színvonaláért és oktatási munkájáért. Ezzel szemben a DI Működési Szabályzata alapján a DI vezetője a Neumann János Egyetemnek az iskola tudományos színvonaláért és oktatási munkájáért felelős egyetemi tanára, aki az MTA rendes, levelező tagja, MTA doktora vagy a tudomány doktora. Az ellentmondásokat meg kell szüntetni, az egyetem stratégiai céljai miatt az egyetemi Doktori Szabályzat tekintendő irányadónak.

A DI Működési Szabályzata több pozíciót is megjelöl: DI-vezető, alprogramvezető, DI-titkár stb. A szabályzat tartalmazza ezen pozíciók feladatait is, ám ennek ellenére nem egyértelmű szabályzati színt, hogy ki felel DI minőségbiztosításért. A Működési Szabályzatban szükséges a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok és felelőségek egyértelműsítése.

A DI megfogalmazta küldetését, jövőképét, rendelkezik saját Minőségbiztosítási Tervvel, valamint Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrenddel. Ez utóbbi alapján a DI

minőségbiztosítása alapvetően két fő területet ölel fel: egyrészt folyamatosan figyelemmel kíséri a képzést, másrészt nyomon követi a doktori fokozatszerzési eljárással kapcsolatos minőségbiztosítási elvárások teljesülését. A Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrenddel valamennyi ESG pontra kitér, ám az egyes pontok tartalma a minőségbiztosítás szempontjából nem egyenszilárdságú. A dokumentum 5. melléklete tartalmaz továbbá minőségcélokat, valamint a célokhoz rendelt feladatokat, határidőket és felelősöket is. A minőségbiztosítás indikátorrendszere a 6. mellékletben található. Ugyanakkor a minőségcélok egy része csak formálisan tekinthető minőségcélnak, valamint nem azonosíthatóak be egyértelműen a minőségcélok és az indikátorok kapcsolatai. Az aktuális Minőségbiztosítási Terv minőségcéljainak egy része szintén csak formálisan tekinthető minőségcélnak, valamint a terv nem tartalmaz mutatószámokat és célértékeket még a jól mérhető minőségcélok esetében sem.

Az egyetem az elmúlt években átalakította minőségbiztosítási rendszerét. Az interjúk során elmondottak alapján az ISO-t „elengedték”, 2020 óta az ESG alapján szervezik a minőségbiztosítási feladatokat. A DI tehát egy megújult minőségirányítási rendszerhez fog csatlakozni. A DI képviselője is része lesz az egyetemi Minőségirányítási Tanácsnak, ugyanakkor ezt a változást az interjúk idejéig az egyetem még nem követte le Minőségirányítási Kézikönyvében. Sikeres létesítés esetén ezt szükséges majd megtenni.

Ajánlás

- Javasolt a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendben valamennyi ESG-pont esetében (2-7. oldal) kitérni a minőségbiztosítással kapcsolatos kézzelfogható feladatokra.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képésítés legyen világosan meghatározott és közölt, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DI három alprogramban kívánja a PhD-szintű oktatást és kutatást szervezni, így Bioökonómia és fenntarthatóság, a Gazdálkodási és vállalati digitalizáció és a Pénzügyek és pénzügyi digitalizáció alprogramok indítását tervezi. Ezek közül az első alprogram multidiszciplináris jellegű és csak közvetetten kapcsolódik a gazdálkodás- és szervezéstudományokhoz.

A képzési program kialakításánál a folyamatba bevonták az egyetem többi karának oktatóit is. A DI a kutatási célkitűzéseikhez kapcsolódó kutatási programokban arra törekszik, hogy az NJE stratégiájának megfelelően, a más tudományterülethez kapcsolódó karokkal közös kutatások is történjenek, az érintett karok oktatóinak részvételével, ezzel elősegítve tudományos fejlődésüket, tudományos előmenetelüket. A DI stratégiai céljai között megjelenik a tudományos utánpótlás biztosítása is. A kutatási eredményeket a mesterképzési programokba is be kívánják építeni, biztosítva ezzel a tananyagfejlesztéssel való összhangot.

A képzési programok folyamatos figyelemmel kísérésének, értékelésének folyamatait a DI Minőségbiztosítási Terve részletesen tartalmazza.

A DI Képzési Programjában foglaltak szerinti tanterve kötelező és kötelezően választandó tantárgyakból áll. Bár a kötelezően választható tárgyaknál nagy szabadság mutatkozik, célszerű lenne szabadon választható tárgyakat is beépíteni a Képzési Programba, amit a hallgató témájától függően választhatna.

Más intézményekből vendégelőadók meghívását is tervezik, de a munkaerőpiac szereplői nem jelennek meg sem a képzési programok véleményezésében, sem vendégelőadói minőségben.

A képzés szerkezete és a doktoranduszok haladási útja pontosan szabályozott. Az első négy félévben döntően a tanulmányi kreditek megszerzése a cél, majd komplex vizsga után megnyílhat a fokozatszerzési szakasz a jelöltek számára. Egyén felkészülésben a komplex vizsga letételével bekapcsolódhatnak be doktoranduszok a képzésbe és indulhat el számukra a fokozatszerzési szakasz. Ennek útja részletesen szabályozott.

A DI folyamatosan kívánja elemezni képzési rendszerének aktuális helyzetét. Ez lényeges elem, de pontosítani szükséges ennek folyamatát és a különböző stakeholderek bevonásának mikéntjét.

Ajánlások

- A témakiírásoknál fokozottan ügyeljének a gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományághoz való kapcsolódásra.
- Az egyes kutatási témák kiírásánál támaszkodni kellene a témavezetők kutatóintézeti és munkaerőpiaci kapcsolatrendszerére.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítják képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.*

A DI nagy hangsúlyt fektet a hallgatóközpontú tanításra, figyelembe veszi a hallgatók sokféleségét és eltérő igényeiket, ezért rugalmas tanulási útvonalakat tesz lehetővé. Erre kiváló példa, hogy az oktatók nem csupán személyes konzultációkat tartanak majd, hanem szükség esetén online konzultáció keretében is elérhetőek. A DI viszonylag nagy mozgásteret enged meg a doktoranduszoknak, például a tárgyak felvételénél elég nagy a szabadság.

A DI nagy figyelmet fordít a témavezetők kiválasztására. A témavezetés feltételül jelenik meg, hogy az adott oktató/kutató rendszeresen és magas színvonalon publikáljon, illetve csak az eddigi pályafutása során jó végzési aránnyal rendelkező oktató/kutató vezethet doktori témát.

A PhD-hallgatókat aktív szerepre ösztönzik majd a tanulási folyamat kialakításában. Az egyetem doktoranduszainak képviseletét még nem látja el Egyetemi Doktorandusz Képviselet, viszont tervezik ennek kialakítását az egyetemen.

A hallgatóknak biztosított lesz a lehetőség, hogy a tantárgyak elvégzését követően annak oktatójáról anonim véleményt formáljanak online kérdőív segítségével.

A DI-be jelentkezők nappali és egyéni képzési forma közül választhatnak majd. Utóbbi kettő kifejezetten a piaci szférából érkező jelentkezőknek nyújt lehetőséget a doktori fokozat megszerzéséhez. Ehhez való nagyfokú alkalmazkodást mutatja még a doktorandusz hallgatók óráinak változatos formái, melyek főleg kontakt/hibrid jellegűek lesznek. Ezek az órák angol és/vagy magyar nyelven zajlanak, hallgatóktól függően.

A DI céljai között szerepel, hogy multidiszciplináris elemeket integráljon a kutatási területébe, ez már a felvételi kritériumokban érvényesül, hiszen a jelentkezők bármilyen mesterszokról jelentkezhetnek a DI-be. A DI témavezetői és oktatói több tudományterületről érkeztek és nagy oktatási tapasztalattal rendelkeznek.

Az önértékelés kitér arra, hogy a témavezetőket ösztönzik (a teljesítményértékelés részeként), hogy a hallgatóikkal közösen több konferenciaelőadásra is készüljenek, így a doktoranduszoknak módjuk lesz arra, hogy a tudományos közösségbe konferenciárésztétel formájába minél előbb belépjenek.

A DI Működési Szabályzata szerint a hallgatók félévente visszajelzést kapnak kutatási előrehaladásukról. Ennek része az, hogy a hallgató beszámolót nyújt be a tanulmányi, kutatási és publikációs eredményeiről. Emellett több oktató is (témavezető, illetve azon

oktatók, akiknek rálátása van a hallgató előrehaladására) értékeli a hallgatót, amely értékelést a hallgató megkapja, így könnyebben tud előrehaladni tudományos pályáján.

A hallgatói visszajelzés legfontosabb fóruma az egyetemen működő már működő konferencia jellegű beszámoló és műhelyvita, amely során reflektálnak többek között az előző féléves munkatervek teljesítésére. A konferencián a hallgatóknak nemcsak a DI vezetője és az oktatók előtt szükséges beszámolniuk, hanem hallgatótársaiknak is. A beszámoló eredményeként a hallgatók egymást motiválják, szakmai viták és párbeszéd, akár közös kutatások is létrejöhetnek.

A doktoranduszok oktatási tevékenysége opcionális lesz, melyért krediteket kapnak, ezen tevékenységet mentorálással, illetve tanítás-módszertani képzésekkel támogatják. A mentor végig kíséri a doktoranduszt a tárgyfejlesztéstől, az oktatási anyagok készítésén keresztül a tényleges órátartásig és értékelésig. A doktoranduszok óráit – a többi oktató által tartott órákhoz hasonlóan – a hallgatóik értékeli OMHV-kérdőíven keresztül, a kapott visszajelzésekről a mentorral egyeztetnek, kijelölve a fejlődési irányokat. Az oktatásmódszertani megoldások alkalmazásánál mindössze a team munkát említik meg, pedig ma már jóval több korszerű, oktatásmódszertani eszköz áll rendelkezésre, aminek technikai háttere megvan az intézményben

Ajánlás

- Korszerű oktatásmódszertani eszközök rendszerszintű alkalmazása és hatékonyságának értékelése, a mester és tanítvány kapcsolat erősítése.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

A DI az alábbi dokumentumok mentén tervezi folytatni képzési tevékenységét:

- NJE Doktori Szabályzata (DSZ) – határozatszám, hatálybalépés (2022.09.22.) feltüntetve, tartalomjegyzékkel ellátott, 48 oldal;
- DI Működési Szabályzat – 2022, tartalomjegyzékkel ellátott, 71 oldal;
- DI Képzési Programja – 2022, tartalomjegyzék nincs, 7 oldal (tárgyleírások külön elérhetők);
- Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend – 2022.09.22., tartalomjegyzék nincs, 17 oldal.

A felvételi eljárásrendet, a bizottság összetételi szabályát, valamint a pontozási, értékelési rendszert az egyetem Doktori Szabályzata, a felvételi tájékoztató és pályázat tartalmi és formai elemeit pedig a DI Működési Szabályzata részletesen rögzíti. A DI eltérő területeken végzett érdeklődők jelentkezését is várja, „*egyedi elbírálású különbözeti vizsgák előírása mellett*” (ld. A képzés célja menüpont alatt). A különbözeti vizsgákról eljárásrend, szabály dokumentum szintjén nem érhető el, amit a DI-nek mindenképp pótolnia kell az egyértelmű tájékoztatás és transzparens döntéshozatal érdekében.

A DI Működési Szabályzata rögzíti a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram keretében, valamint a külföldi jelentkezőkre vonatkozó speciálisan online felvételi folyamatát. Az felvételi követelmények ugyanazok.

Az interjúk, valamint a DI honlapja alapján bár biztosított a lehetőség, de csak rendkívül indokolt esetben fogadnának egyéni felkészülöket a képzésbe. A szigorú és részletes belépési feltételeket a DI Működési Szabályzatában rögzítette. Ezen a területen egy fontosabb észrevétele van a Bizottságnak: a Működési Szabályzat alapján az egyéni felkészülő részére nem kerül kiállításra abszolutórium, ami ebben a formában szabálytalan, hiszen abszolutórium nélkül nem nyújtható be értekezés.

A hallgatói előrehaladás tervezési formái és jóváhagyási folyamata tisztázást igényelnek. Az egyetemi Doktori Szabályzat szerint munkaterv készül, melyet a DI vezetője hagy jóvá, valamint 24 hónapra szóló kutatási tervről is szól a dokumentum (sablon elérhető hozzá), melyet a DIT hagy jóvá. Az interjúk alapján a munkaterv és a kutatási terv között nincs különbség, ezért javasolt az egységes terminológia használata.

A szabályzó dokumentumok alapján a hallgatói előrehaladás nyomon követési formái kevésbé átláthatók, ezért ezek tisztázása és egyszerűsítése mindenképp indokolt:

- Doktori Szabályzat alapján: első két tanévben féléves írásos beszámolót kell benyújtani (20 oldal, fókusztemákkal).
- A szóbeli beszámolás formáiról különbözőképpen rendelkeznek a dokumentumok:
 - Doktori Szabályzat: évente workshop (résztevők: DI-vezető, témavezetők, oktatók);
 - Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend: évente, tavaszi szemeszterben műhelyvita (résztevők: hallgatók, oktatók, programvezetők, DIT);
 - Működési Szabályzat: évente, DI által szervezett Tudományos Fórum (résztevők: DIT által kijelölt bizottság);
 - Működési Szabályzat: évente szakmai előadás a PhD-konferencián;
 - Doktori Szabályzat: félévente, 5-10 fős csoportokban műhely-konferencia 20-30 perces prezentációkkal, minden hallgató korreferátummal készül egyik hallgatótársa dolgozatából;

- Doktori Szabályzat: a képzés második szakaszában két alkalommal beszámolás 10 kreditért (résztevők: a DI három tagjából – pl. törzstag, témavezető, oktató – álló értékelő bizottság). Az beszámoló időpontját és a 10 kredit tanegységet a Képzési Program nem rögzíti.

Az interjúk igazolták, hogy a DI túltervezte a beszámolási formákat és ezeket egyszerűsíteni és egyértelműsíteni fogják. A minimum elvárás lesz az írásos, valamint féléves beszámoló, évente pedig értékelni fogják az előrehaladást. A műhelyek, workshopok egyéni kérésre megszervezhetőek lesznek.

A követelményekkel a hallgatók előre megismerkedhetnek, a tantárgyi tematikák nyilvánosak a DI honlapján, azonban a tárgyak óraszámát nem rögzítették, amit pótolni kell. Komplex vizsga eljárásrendje, értékelése, a vizsga előfeltételei és követelményei rögzítettek (publikációs követelmények 50%-os teljesítése, elméleti részhez 6-8 oldal terjedelmű kutatás és elemzés módszertani anyag előkészítése; disszertációs részhez 15-25 oldal terjedelmű tanulmány szükséges). Az elméleti vizsgarészhez a DI nem tárgyakat jelölt ki a kurzuslistából, hanem meglehetősen tág alprogram-specifikus témaköröket rögzített. Ennek tovább bontása, valamint a felkészüléshez szakirodalmi lista biztosítása fontos feladat. Jogszabályi harmonizációt igénylő szabályhelyek még: a DI Képzési Programjában kreditet rendelt a komplex vizsgához, ennek törlése szükséges. Pontosítani szükséges az egyéni felkészülőkre vonatkozó szabályozást, mert a hallgatói jogviszony nem a komplex vizsgára történő jelentkezéssel, hanem annak teljesítésével jön létre.

A fokozatszerzés publikációs követelményeit és azok kreditértékét az egyetemi Doktori Szabályzat és átfedésben DI Működési Szabályzata is rögzíti. A publikációs követelmények esetében az MTA IX. és a IV. osztály listái kerülnek beszámításra, ami ellentmondásos, hiszen a DI egyértelműen a IX. osztály tudományágában tervez fokozatot kiadni. Ellentmondás van a minimális követelmények esetében is, az egyik paragrafus 4 folyóirat publikációról ezen belül 1 idegen nyelvről ír, később pedig *„legalább 4 db (min. 2 db angol nyelvű) tudományos cikk.”* került rögzítésre”. Az interjúk alapján a másodikként ismertetett követelmény lesz az elvárás és az ellentmondásos szabályzó helyeket javítani szükséges. A szabályzat alábbi tételei nehezen értelmezhetőek: *„A Q1, Q2 és Q3 cikk esetén a DIT dönti el, hogy hány elfogadott MTMT-s cikket vált ki. Maximum 1 db ISBN számmal ellátott szakkönyvben publikált könyvfejezet válthat ki 1 db MTMT-s cikket”*. Összességében a publikációs követelmények megfelelnek a területi elvárásoknak, a folyóirat kiváltás más cikkel viszont nem egyértelműen szabályozott, egyedi döntésen alapul, ami lehetőség szerint kerülendő.

A felvételi és a fokozatszerzés nyelvi követelményeiről, az elfogadható nyelvek köréről az egyetemi Doktori Szabályzat és a DI Működési Szabályzata rendelkezik. A szabályzók között

ellentmondás található (B2, máshol alapfokú komplex nyelvvizsgát írnak elő), melyet a DI-nek fel kell oldania.

A DI-ben a műhelyvita kötelező eleme lesz a fokozatszerzésnek, szabályait a Működési Szabályzatban rögzítették, mellékletben pedig jegyzőkönyv-sablont biztosítanak.

Az egyetemi Doktori Szabályzat megfelelő részletességgel rögzíti a disszertáció és tézis formai követelményeit, a benyújtás és védés folyamatát. A szabályzó néhány helyen még a régi típusú doktori képzésben használt szigorlat terminológiát használ, a fokozat minősítési szabályaiban is megjelenik („*doktori szigorlat és a védés %-os eredményének egyszerű számtani átlaga*”). Ennek kivétele mindenképp szükséges. A fokozat odaítélési jogkörét a Doktori Szabályzat kétféleképpen rögzíti, egy helyen a DIT-t jelöli meg (14. § [14] bekezdés, nem igazodva a Kormányrendelet előírásához), majd később az EDHT-t (ez utóbbi a pontos). Ezt is javítani szükséges.

Az egyetemi Doktori Szabályzat utal fokozatszerzési eljárási díjra (13. § [18] bekezdés i) pont), a díj összegét, valamint további szabályozási részletet a Hallgatói követelményrendszer (HKR) azonban nem rögzít. A szabályozás során az egyetemnek és a DI-nek ügyelnie kell arra, hogy az ösztöndíjas hallgatóknak a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt díjmentes (Nftv. 81. § [1] bekezdés a) pont), az önköltséges hallgatók esetében pedig az önköltség összegének részét képező szolgáltatásnak minősül (Nftv. 83. § [1] bekezdés), tehát az összeget be kell építeni az önköltségbe, külön díjként nem szedhető be.

A DI tervei között van leendő hallgatóinak segítése nemzetközi mobilitási lehetőségekkel kiajánlásával. Szabályzati szinten biztosított a lehetőség áthallgatásra, részképzésben való részvételre. A kreditelismerés folyamata szabályozott, de kevésbé részletes.

Ajánlások

- A fokozatszerzési eljárásra nem javasolt külön kérvény előterjesztésének bevezetése, mert a komplex vizsga teljesítésével az eljárás automatikusan megkezdődik.
- Az egyetemi Doktori Szabályzatban a doktorandusz által fizetendő díjakra utaló HKR-es paragrafusszám téves (112.-114. § helyett a 11. § (2)–(4) bekezdés a pontos), ennek javítása indokolt.
- Ajánlott a kreditelismerés kereteit, menetét részletesebben szabályozni (például rögzíteni, hogy intézményen belüli vagy intézményközi áthallgatás is lehetséges-e, milyen típusú korábbi eredményekért számolható el kredit, a doktorandusz milyen folyamatban, milyen határidőkkel nyújtja az adott egyetemen folytatott tanulmányokról vagy kutatásról kiadott igazolást és/vagy kurzusleírást, a tanács pedig ez alapján dönt). Mindemellett fontos lenne annak felmérése, hogy miként lehetséges az informális tanulás útján szerzett tapasztalatokat a kreditátvitel rendjébe beemelni.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A témavezetők feladatai szabályozottak, a doktori témakiírók, témavezetők és a DI oktatóinak személyéről a DIT dönt. A DI Működési Szabályzata tartalmazza a témavezetők és a témák kiválasztásának kritériumait is folyamatát. A leírás megfelelő, a létesítési dokumentum tartalmazza az aktuális témakiírásokat is. A témakiírók esetében nem igazán látszik, hogy a szabályozást, kiválasztást igazán ismernék. Az oktatók további szakmai fejlődését biztosító körülmények biztosítása nem ismert. Az interjún elhangzottak alapján az egyetem a doktori órátartást és a témavezetési tevékenységet a teljesítményértékelési rendszerébe beszámítja majd.

Az oktatók, és témakiírók száma megfelelő. Témavezető jelenleg még nincsen a DI-ben. A témakiírók száma 14, ez összességében megfelelő, azonban több témakiíró is láthatóan már most túlterhelt és átlépi az intézmény által lefektetett témavezetési maximumot. Több mint 5 teljes vezetettnek megfelelő PhD-hallgatója van Bárczi Juditnak, Dunay Annának, Illés Bálint Csabának, Oláh Juditnak, Pataki László Zsoltnak, Vajna Istvánné Dr. Tangl Anitának, Tózsza Istvánnak és Zéman Zoltánnak, azaz a 14 főből kilencnek. Emellett Dávid Lóránt is roppant leterheltnek tűnik, öt további doktori iskolában folytat tevékenységet, Lehmann Kristóf monetáris politikai témája kevésbé illeszkedik a DI profiljához. Tózsza István örökségvédelem témakiírása nem kapcsolódik a DI profiljához.

Ajánlás

- Ajánlott már a DI indulásakor a témakiírásoknál a témavezetők egyenletesebb terhelésére törekedni és további témavezetők bevonásával még több a DI profiljához illeszkedő, releváns témát kiírni.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

A PhD-hallgatók kutatásához szükséges szakirodalmi forrásokat az egyetemi könyvtár tudja biztosítani. A könyvtáron keresztül hozzáférhető a nagyobb online publikációs adatbázisok, mint például a ScienceDirect, a SpringerLink, a Scopus, vagy a Web of Science.

A könyvtár előfizetője több szakfolyóiratnak, melyek szorosan kapcsolódnak a DI tudományágához. A hallgatók számára ezen adatbázisok használatával kapcsolatos webinariumot terveznek. A doktoranduszok számára az MTMT-rendszerbe történő publikációk feltöltése könnyen megoldásra talált, ugyanis az egyetem MTMT-adminisztrátort alkalmaz.

A könyvtár távelérésben is biztosítja a tudományos anyagok hozzáférhetőségét, VPN segítségével bárholnan bejelentkezhetnek a hallgatók a szervezet belső hálózatára. A BME könyvtárával írt szerződés okán jóval több és hasznos irodalom áll a doktoranduszok rendelkezésére. A könyvtárhasználattal kapcsolatos szabályok is a doktoranduszok javát szolgálják, miszerint akár egy teljes szemeszteren át kölcsönözhetnek ki könyveket mindennapos használatra, illetve amennyiben nem áll rendelkezésre egy adott könyv, abban az esetben rendkívül rugalmasan, akár 24 órán belül is átvehetővé válik (Kecskemétről Budapestre szállítással).

Jó kezdeményezés a Kiválósági díj, mely során a legjobb, illetve legszínvonalasabb publikációt benyújtó hallgatót elismerik. Ezen túl a doktoranduszok előrehaladását is segíti az egyetemen működő Öveges József Szakkollégium is, ahol tagságukon túl előadói készségekre is szert tehetnek.

A DI támogatja a hallgatók külföldi konferenciákon való részvételét, továbbá lehetőség van különböző ösztöndíjakkal külföldi -, illetve társ egyetemekre tanulmányutat tenni. Pályázni elsősorban a tanszékeken tudnak a doktoranduszok, további támogatási lehetőséget a karon működő Kopácsi Sándor Tudásközpont nyújt. Ez egy 3 szintű támogatási rendszer, mely során szakmai rendezvényeken vehetnek részt előadás formájában is, illetve „kopácsi mentorok” kerülnek majd ki a PhD-hallgatók közül, ezzel növelve a tudományos utánpótlást.

A DI-adminisztráció a Neptun rendszer oktatásadminisztrációban is jelentős szerepet vállal. Általános eljárás szerint a doktoranduszok egyedi kérésekkel és kérdéseikkel is a DI adminisztrációjához fordulnak, ahol önálló ügyintézővel intézhetik a kérdéseiket, többek között ilyen a beiratkoztatás, az abszolutórium kiállítása, a hallgatói jogviszony-igazolások kiállítása stb. A külföldi doktoranduszokkal kapcsolatos ügyek vitelében a Nemzetközi Tanulmányok és Kapcsolatok Központ segíti majd a hallgatók ügyintézését. A magyar és a külföldi hallgatók minden illetékes szervezeti egységnél azonos szintű szolgáltatásban fognak részesülni.

A DI hangsúlyt fektet arra is, hogy a nemzetközi mobilitásban való részvételre ne csak a magyar, hanem az angol nyelven tanuló doktoranduszok figyelmét is felhívja. A doktoranduszok számára biztosított a nemzetközi konferenciákon és külföldi tanulmányutakon való részvétel lehetősége, melynek finanszírozása projektek segítségével, illetve az egyetem és a DI saját költségvetéséből biztosított.

Rendkívül jó megközelítés a tervezett mentorrendszer, ahol a hasonló tudományos témakörben dolgozó hallgatók segítik majd egymást, többek között útmutatással. Illetve a mentorrendszer körein belül tervezik a külföldi hallgatók felkarolását is jól beszélő magyar doktoranduszok által.

Ajánlás

Javasoljuk, hogy a Képzési Tervbe foglalják bele azokat a kurzusokat, amelyek hatékonyabbá teszik a hallgatók kutatómunkáját, javítják kommunikációs készségeiket és fejlesztik az oktatói munkájukat.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI az információkezelés során az alábbi fő információforrásokat jelölte meg: alapvető teljesítménymutatók; a hallgatók összetétele; a hallgatók előrehaladása, eredményességi és lemorzsolódási rátái; a hallgatók képzési programokkal, oktatókkal kapcsolatos elégedettsége; a rendelkezésre álló tanulási háttértámogatás és a hallgatói tanácsadás; a végzetek karrierútja/életpályája; oktatói elégedettség; nem oktató munkatársak elégedettsége; külső partneri vélemények, elégedettség. A létesítéskor rendelkezésre álló dokumentáció és az interjúk alapján a fenti információforrások mérési háttere részben beazonosítható volt.

A DI Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendje a témavezetői munka hallgatói véleményezése mellett tartalmazza az OMHV-kérdőívet is. Nem derül ki a “Témavezetői munka hallgatói értékelése” kérdőív feldolgozásának, eredmények közzétételének és visszacsatolásának folyamata. Kidolgozott ugyanakkor az OMHV-felmérés folyamata: „A kérdőívek feldolgozását a NJE-GSZDI titkár koordinálásával a NJE-GSZDI hallgatói képviselője végzi, aki az eredményeket továbbítja a NJE-GSZDI vezető felé. A NJE-GSZDI vezetője az értékelés eredményeit visszacsatolja az oktatók felé, szükség szerint pedig intézkedést kezdeményez.” Ez az elgondolás – amennyiben bevezetésre kerül – jó gyakorlatnak tekinthető.

A hallgatói vélemények és a hallgatói előrehaladás megismerésének rengeteg formája található meg a dokumentációkban. Foglalkozik ezzel a kérdéssel a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend (7. oldal, 1.4 rész), a Működési Szabályzat (11. § [2]-[4]), az egyetem Doktori Szabályzata (10. § [21]-[24]) is. Nem ismert azonban teljeskörűen az, hogy az egyes formák hogyan kerülnek dokumentálásra, hogyan kerülnek az így nyert adatok összegyűjtésre, feldolgozásra, hasznosításra.

A doktori.hu alapján a DI törzstagjai tapasztalt, időnként még nem abszolvált hallgatókkal szép számban ellátott oktatók. Ezen tapasztalatokra alapozza azt a DI vezetése, hogy a tervezett szoros oktató-hallgató kapcsolat erős informális megoldásokat fog eredményezni. Ezek a megoldások (például személyes beszélgetések, kutatási tervek és védések kiértékelése) alkalmasak lehetnek arra, hogy a DI vezetése további fejlesztési pontokat azonosíthasson be.

A törzstagokkal és témavezetőkkel szembeni elvárásokat a DI nagyvonalúan fogalmazta meg. (Például a Működési Szabályzat alapján *„doktori téma vezetője: az a tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, akinek témahirdetését a doktori iskola tanácsa jóváhagyta, és aki – ennek alapján – felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a jelöltek fokozatszerzésre való felkészülését.”*) A nagyvonalú megfogalmazásból következően a törzstagok és a témavezetők megfelelésének követése nem értelmezhető.

A DI vezetője évente egy alkalommal beszámolót készít majd az EDHT részére. A beszámoló további sorsa a dokumentációk alapján nem térképezhető fel egyértelműen.

Az önértékelés alapján az EDHT minden év első ülésén meghatározza a minőségcélokat, amelyekről tájékoztatja a DI-t. A DI ezek figyelembevételével meghatározza az iskola minőségcéljait és indikátorait. Ettől a folyamattól függetlenül a DI már rendelkezik konkrét minőségcélokkal, indikátorokkal. Mindezeket a 2022. szeptember 22-ei datálású Minősegbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend tartalmazza. A minőségcélok ESG szempontként, feladat-felelős-határidő tagolásban jelennek meg. A terv alapján mérhető indikátorok a képzési folyamat egyes részeihez kapcsolódnak, a folyamatok előrehaladását, teljesítményét hivatottak mérni. A mérhető indikátorok jellemzően értékelések. Kérdés ugyanakkor, hogy minőségcélokhoz rendelt feladatok mennyire tekinthetők minőségcélnak. Az egyetem és a DI hosszabb távú céljaiból valóban csak ezek a minőségcélok/feladatok vezethetők le? Kérdés továbbá az is, hogy valóban az önértékelésben ismertetett módon történik majd a minőségcélok megfogalmazása. Kérdéses, hogy az indikátorok mennyiben alkalmasak a célelérés mérésére. A megfogalmazott minőségcélok és az indikátorok koherenciája nem egyenszilárdságú. Indokolt az indikátorok átgondolása a minőségcél és a mérhetőség (például a mérhetőség realitása, a mérés megbízhatósága) figyelembevétele mellett.

Ajánlások

- Javasolt a témavezetői terhelés, a témavezetett hallgatók számának folyamatos nyomon követése.
- Javasolt kidolgozni az oktatói, nem oktatói kör, valamint a külső érintettek elégedettségmérési rendszerét.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények tegyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

Jelen sztenderdhez kapcsolódóan a DI minőségcélként jelölte meg honlapja, valamint ODT-felülete minimum évenkénti adattartalmi ellenőrzését (felelősök: DI-vezető és -titkár).

A DI honlapja tartalmazza a doktori képzésre vonatkozó legfontosabb szabályzatokat a képzés nyelvein (Dokumentumok és Documents menüpontok), kivétel a DI Működési Szabályzat angol verziója, ami még fordítás alatt áll az interjúk idején. Ennek nyilvánossá tételét a DI már pótolta honlapján.

A létesítendő DI honlapja még kialakítás alatt van, az intézményi oldalba ágyazva érhető el (Képzéseink és Education menüpontok alatt) és összesen nyolc menüpontba csoportosítva ad tájékoztatást az érdeklődőknek. Ezen felül elérhető még oldaltérkép is, ami általános áttekintést ad a honlap tartalmi felépítéséről. A honlap elérhető akadálymentes verzióban is.

Tekintettel a létesítési eljárásra, teljes és részletes felvételi felhívás még nem érhető el a DI honlapján (Felvételi információk menüpont), de már utalnak a megfelelő szabályzati pontokra (további részletek: ESG 1.4-es fejezet).

A sztenderdnek megfelelően a DI hírt ad tevékenységével kapcsolatos információkról (együttműködő partnerek, nemzetközi jelenlét bemutatása), és működési hátterének bemutatásáról (törzstagok, oktatók, DI Tanácsa névsora).

Bár a DI létesülés előtt áll, már előre kialakított menüpontja a kimeneti eredmények és elemzéseknek, a fokozatszerzettek bemutatásának (feltehetően itt lesznek elérhetők a disszertációk is). A tervezett témakiírások az ODT-adatbázisban elérhetők, a DI honlapján átvezető link elérhető. A tantárgyi tematikák a Képzési Program részeként (Kurzusok fejezet) elérhetők a honlapon.

A kapcsolati adatok nyilvánosak, de létesítés okán még nem láthatók a fogadóórák és hogy milyen ügyfélfogadási rendben kereshető majd a DI titkára és majdani adminisztratív kollégái. Ezeket majd pótolni kell a teljeskörű tájékoztatást érdekében.

Ajánlások

- A DI Működési Szabályzata egyszerűsítése javasolt:
 - a szabályzatban (és ez a Képzési Program 7. pontjára is érvényes megjegyzés) nem szerencsés szerepeltetni a DI törzstagjainak nevét, mert bármilyen személyi változás esetén módosítani kell a szabályzatot;

- számos szövegszerű átfedés található az egyetemi Doktori Szabályzattal, melyeket fel kellene oldania a DI-nek. Például az értelmező rendelkezések, az oktatási tevékenység részletei, a publikációs követelmények és kreditértékek, a tanulmánykötet és könyv definíciója részek ismétlődnek a két dokumentumban;
 - szintén átfedések vannak a Képzési Programmal (a tanulmányi követelmények, tárgylista, komplex vizsgára előzetesen benyújtandó tanulmányok elvárásai);
 - apró észrevétel még, hogy a dokumentum 8. és 10. oldalán ismétlődik a témavezetői feladatok ismertetése.
- A keresés, tájékozódás megkönnyítése érdekében javasolt tartalomjegyzék beillesztése a dokumentumokba. Jelenleg ez a Képzési Programból és a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrendből hiányzik.
 - Mivel a honlap még készülöben van, javasolt a DI-nek átgondolni az egyes témák szétosztását a menüpontok között. Például a Tanulmányi rend menüpont alatt kevésbé funkcionál a felvétellel kapcsolatos információcsomag.
 - A DI honlapján utalás történik levelező munkarendű képzési lehetőségre melynek törlése javasolt. A létesítési dokumentáció, valamint az interjún elhangzottak alapján nappali munkarendben indítanak a képzést.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI a MAB-ot kéri fel minőségbiztosítási rendszerének értékelésére. A DI a MAB doktori iskolákra vonatkozó akkreditációs eljárásán túl, más külső minőségbiztosítási eljárást jelenleg nem alkalmaz. Egy jövőbeni nemzetközi akkreditációval kapcsolatban az interjúkon ellentmondó válaszok érkeztek.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki, és a következő tagokból áll:

Elnök: Sándorné Kriszt Éva egyetemi tanár, Budapesti Gazdasági Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Musinszki Zoltán egyetemi docens, Miskolci Egyetem

Ósz Aletta doktoranda, Debreceni Egyetem, a Doktoranduszok Országos Szövetsége delegáltja

Szerb László egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Online interjúk időpontja: 2023. március 28.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

Az Oktatási Hivatal FNYF/1626-3/2022.sz. végzésében a MAB-ot szakértőként rendelte ki a Neumann János Egyetemen létesítendő Neumann János Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola ügyében.

A MAB az Nftv. 71/B. § d) pontja és a Kormányrendelet 6. § (3) bekezdése alapján új doktori iskolák létesítése esetén, az Oktatási Hivatal felkérésére szakértői véleményt készít a nyilvántartásba vételi eljárás során.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG), célja a létesítendő doktori iskola fejlesztéséhez történő szakmai segítségnyújtás.

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint tervezi és fogja folytatni tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli majd a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

Időpont	Panel	Beosztás	Név
9:00-9:40	Stratégiai tervezés	rektor (doktori képzésért felel)	Dr. habil. Fülöp Tamás
		Gazdaságtudományi Kar, dékán	Dr. Kárpáti József
9:40-10:15	Minőségbiztosítás	egyetemi minőségfejlesztésért felelős szervezeti egység vezetője/képviselője - MIR-vezető, oktatási rektorhelyettes	Dr. Sági Norberta
		GTK, minőségirányítási megbízott (a Minőségirányítási Tanács tagja)	Czeglédi Tímea (GTK, Dékáni Hivatal vezetője)
		DI szintű minőségirányítási felelős	Vajna Istvánné Tangl Anita (TT, DI-titkár)
<i>10 perc szünet</i>			
10:25-11:30	DI vezetése, működése	DI-vezető, Egyetemi Doktori Tanács elnöke	Dr. Oláh Judit
		<i>Bioökonómia és fenntarthatóság</i> alprogram vezetője	Dr. Popp József
		<i>Gazdálkodási és vállalati digitalizáció</i> alprogram vezetője	Dr. Illés Bálint Csaba

		<i>Pénzügyek és pénzügyi digitalizáció</i> alprogram vezetője	Dr. Zéman Zoltán
		EDHT teljes jogú külső tagja	Dr. Michalkó Gábor (BCE, IIF)
11:30-12:15	Infrastruktúra, szolgáltatások	Könyvtár és Információs Központ (KIK) igazgatója	Kötél Emőke
		Könyvtáros, MTMT adminisztrátor	Nász Noémi
		Oktatási és Képzési Igazgatóság, igazgató (általános működtetés, tanulmányi ügyintézés, hallgatói szolgáltatások, NEPTUN támogatás)	Brindza Attila
		Kopátsy Sándor Tudásközpont, GTK tudományos dékánhelyettes	Dr. Viharos Zsolt
		Öveges József Szakkollégium (multidiszciplináris)	Ádámné Dr. Major Andrea
		a DI képzése szempontjából egyéb, fontos szolgáltatást nyújtó szervezeti egység képviselője - Rectori Kabinet, kabinetvezető	Kazinczi Krisztina
12:15-13:15	szünet		
13:15-14:00	DI operatív működése	a DI adminisztrátora és titkára	Vajna Istvánné Tangl Anita (TT)
		a DI hallgatói és oktatási ügyekért felelős munkatársa - Oktatási és Képzési Igazgatóság munkatársa, kari referens	Kiss Zsuzsanna kari referens
		Külügyi Iroda vezetője	Kohi Habib
		Erasmus koordinátor	Kósáné Marton Krisztina
14:00-15:00	Oktatók és témavezetők	Témavezetők, oktatók (akik más interjún nem vesznek részt, max. 8 fő). Kérjük, legyenek lefedve az alprogramok és legyen közöttük külső témavezető.	Dr. Dávid Lóránt Dénes (TT)
			Dr. Fábián Csaba (témavezető)
			Dr. Neszveda Gábor (témavezető)
			Dr. Lehmann Kristóf (témavezető)
			Törőné Dr. Dunay Anna (TT)
			Dr. Pataki László (TT)
			Dr. Magda Róbert (TT)
-	Hallgatói érdekképviselőt (Doktorandusz Önkormányzat)	<i>nem releváns panel (első DI az egyetemen)</i>	
15:00-15:30	Bizottsági zárt ülés		